

**Скрипніков А.М., Животовська Л.В., Бойко Д.І., Рудь В.О.
Полтавський державний медичний університет м. Полтава**

ПРОФІЛАКТИКА ЗАЛЕЖНОСТЕЙ – ОДИН З НАПРЯМКІВ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ НА КАФЕДРІ ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ ТА МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Значної уваги в діяльності будь-якого закладу вищої медичної освіти приділяється виховній роботі, в тому числі й спрямованій на аспекти екологічного виховання сучасної молоді. На кафедрі психіатрії, наркології та медичної психології ПДМУ виховна робота складається з двох взаємопов'язаних компонентів. Перший здійснюється безпосередньо в процесі викладання навчального компоненту, другий – під час проведення заходів виховного характеру у позааудиторний час.

Важливою складовою виховної роботи на нашій кафедрі є заходи щодо профілактики різних видів зловживання та залежності від психоактивних речовин (ПАР), оскільки ми вважаємо, що майбутній лікар має надавати особистий приклад населенню, відмовляючись від тютюнопаління та зловживання спиртними напоями, ведучи при цьому активний спосіб життя. На жаль, цьому нерідко приділяється недостатньо уваги під час навчання у вищому медичному навчальному закладі.

В рамках цього напрямку здобувачі вищої медичної освіти (студенти, інтерни, аспіранти) створюють презентації та пишуть реферати про алкоголізм, наркоманії, тютюнопаління та ігрову залежність з акцентом на згубність наслідків даних залежностей, з подальшим проведенням конкурсу на кращу доповідь року з профілактики залежностей (окремо у студентів та інтернів).

Заходом, що проводиться у позааудиторний час та викликає значний інтерес серед здобувачів освіти, є тематична зустріч «Згубні наслідки зловживання ПАР». При цьому із доповідями, що супроводжуються мультимедійними презентаціями, із задоволенням виступають самі здобувачі освіти. Після виступів доповідачі відповідають на запитання слухачів, а усі учасники «круглого столу» наголошують на важливості досліджуваної проблеми.

Крім того, з кожною академічною групою в рамках освітнього компоненту «Профілактика тютюнопаління, наркоманії, алкоголізму» проводиться окреме практичне заняття, присвячене особливостям формування залежностей, етіопатогенезу, початкових симптомів та їх негативних наслідків. При цьому виокремлюються та обговорюються

фактори, що сприяють розвитку алкоголізму, наркоманій та інших форм залежностей, а також заходи профілактики та необхідність вживання екстрених заходів навіть за мінімальних симптомів, що свідчать про формування залежності.

Звісно, важливу роль у психопрофілактиці залежностей відіграє й читання лекцій для здобувачів освіти у рамках вищезначеного освітнього компоненту, а демонстрація тематичних хворих за умови їх інформованої згоди посилює ефект виховного впливу й зазвичай запам'ятовується надовго.

Щорічно проводяться 1-2 заняття студентської наукової групи (СНГ) з актуальних проблем різних видів наркоманій та алкоголізму. Великий інтерес у здобувачів освіти викликають засідання СНГ, присвячені комп'ютерній та ігровій залежностям.

Професорсько-викладацький склад кафедри робить свій внесок у боротьбу із залежностями, здійснюючи постійний контроль за виконанням відповідних наказів та інших нормативних положень щодо боротьби з тютюнопалінням, пропагуючи здоровий спосіб життя не лише під час проведення практичних занять, а й подаючи особистий приклад.

Таким чином, психопрофілактика залежностей має починатися з раннього віку зусиллями батьків, педагогів, ЗМІ та обов'язково має продовжуватися в умовах навчання у вищому медичному навчальному закладі, супроводжуючись заходами щодо формування здорового способу життя протягом усього періоду навчання та надалі. Тільки за такого підходу можна істотно змінити реальну ситуацію в Україні щодо хімічних та нехімічних залежностей та зменшити їх поширеність.

**Скрипніков А.М., Герасименко Л.О., Ісаков Р.І., Фисун Ю.О.,
Кидонь П.В.**

Полтавський державний медичний університет м. Полтава

СТРУКТУРНІ ЗМІНИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ У ПАЦІЄНТІВ З ШИЗОФРЕНІЄЮ: СУЧАСНИЙ СТАН ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ

Шизофренія є хронічним прогресуючим розладом, який супроводжується структурними змінами головного мозку як у білій, так і в сірій речовинах. Сучасна технологія магнітно-резонансної томографії є цінним інструментом для виявлення даних змін, що може бути використано для прогнозування розвитку та перебігу шизофренічного процесу.